

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: T., N., B., Č., IČO: X., zast. J., advokát, M., proti žalovanému: S., B., S., IČO: X., zast. J., advokátka, L., S., o zaplatenie 303 603,60 Sk s prísl., na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 64 Cb 37/99-199 zo dňa 16. júna 2006, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 64 Cb 37/99-199 zo dňa 16. júna 2006 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozhodnutím krajský súd uložil žalovanému povinnosť, aby zaplatil žalobcovi 260 400 Sk spolu s 22 % úrokom z omeškania od 27.4.1999 do zaplatenia spolu so sumou 43 203,60 Sk. Uložil tiež žalovanému, aby zaplatil žalobcovi trovy konania v sume 91 200 Sk. V dôvodoch svojho rozsudku uviedol, že vykonal doplnenie dokazovania výsluchom svedka J. pracujúceho u žalobcu ako technický riaditeľ. K predmetu sporu uviedol, že si žalobca objednal u žalovaného mostíky, na ktorých sa od začiatku prejavovali vady. Vady boli reklamované a následne žalobca požiadal o odstúpenie od zmluvy. Mostíky boli demontované. Pri preberaní mostíkov bol prítomný aj pracovník žalobcu.

V čase preberania nemohli byť zistené závady na mostíkoch, lebo nefunkčnosť mostíkov sa zistila až po ich montáži. Ide prevažne o funkčné vady. Vadné výrobky boli reklamované minimálne päťkrát. Na otázku žalovaného, či montážna skupina žalobcu mala oprávnenie na montáž týchto výrobkov, svedok uviedol, že nefunkčnosť mostíkov nebola spôsobená montážou. Žalovaný pokiaľ dodal tento výrobok si bol vedomý toho, že ho dodáva bez montáže. Montáž je jednoduchá, vadná montáž žalobcovi nebola vytknutá.

Súd ustanovil znalca z odboru strojárstvo, odvetvie dopravné zariadenia a zdvíhadlá. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že vyrovnávacie rampy č. 398/98, 399/98 a 400/98 v čase dodania odberateľovi nespĺňali podmienky zákona č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Výrobca v schvaľovacom konaní projektov konštrukcie vyrovnávacích rámp nesprávne posúdil rozsahy rizika, vyplývajúce z navrhovaného spôsobu uchytenia pojazdového záveru prostredníctvom trecieho skrutkového spoja, tvoriaceho 6 ks skrutiek maximálneho rozmeru M12 a nesprávne posúdil vhodnosť ocele akosti 11 372 pre konštruovanie vodiaceho C-profilu a vodiacich koliesok pojazdového záveru. Znalec podrobne rozpísal aké vady vykazovali rampy v čase ich dodania a v čase vyhotovenia znaleckého posudku s konštatovaním, že žiadna vada nie je spôsobená ani ovplyvnená montážou vyrovnávacích rámp odberateľom. Vady vyplývajú z nevhodného návrhu a realizácie konštrukčného riešenia vyrovnávacích rámp, nevyhovujúci skrutkový spoj, nevyhovujúca dĺžka plynových valcov pri minimálnom a maximálnom vysunutí piestnice, nevhodne zvolená oceľ vodiaceho C-profilu a vodiacich koliesok pojazdového záveru, kolízia L-profilu pracovnej plošiny a vystužovacích oceľových dosiek nosného priečneho profilu, chýbajúci žltočierny bezpečnostný náter. Použité plynové valce typu MRS-40-20-17 vzhľadom na svoje rozmery pri minimálnom a maximálnom vysunutí piestnice a vzhľadom na priebeh tlakovej sily pri vysúvaní nezodpovedali požiadavkám spoľahlivého fungovania vyrovnávacích rámp s pracovnými plošinami rozmerov 1750 x 2000 mm a hmotnosťou 299,060 kg, resp. 301,195 kg. Znalec ďalej uviedol, že posudzované vyrovnávacie rampy nezaručovali výrobcom uvádzané vlastnosti najmä pri zaťažení pracovnej plošiny, vzájomnej polohe L-profilu pracovnej plošiny a vystužovacích oceľových dosiek nosného priečneho profilu, rozmery plynového valca pri minimálnom a maximálnom vysunutí piestnice a sila vyvíjaná plynovými valcami pri vzájomnom pôsobení so silou vyvíjanou obsluhujúcim pracovníkom neumožňovala pri adiabatickom priebehu zdvíhania ani u jednej z posudzovaných rámp zdvihnutie pracovnej plošiny. Zistené vady bránili funkčnosti vyrovnávacích rámp. Rampy nebolo možné nastaviť do polôh deklarovanych výrobcom, nebolo ich možné zdvíhať podľa návodu na obsluhu, priečne posúvať, pri niektorých nastaveniach ich nebolo možné zaistiť v odstavnej polohe. Pri zaťažení užitočnou hmotnosťou deklarovanou výrobcom by vzhľadom na nevyhovujúce trecie skrutkové spoje a nevyhovujúci materiál vodiaceho C-profilu došlo s pravdepodobnosťou blížiacou sa limitne k 1 k pádu pracovnej plošiny.

Vychádzajúc zo svedeckej výpovede J., ale najmä zo záveru znaleckého posudku vypracovaného znalcom I., súd dospel k záveru, že došlo k podstatnému porušeniu kúpnej zmluvy dodaním vadných výrobkov. Podľa § 436 ods. 1 písm. d/ Obch. zákonníka, žalobcovi vzniklo právo na odstúpenie od kúpnej zmluvy. Žalovaný nepreukázal, že by odstránil vady dodávky vyrovnávacích rámp, čo je okrem iného preukázané aj v znaleckom posudku. Podľa ust. § 436 ods. 4 Obch. zák., žalobcovi vzniklo právo aj na náhradu škody spočívajúcu v priamych nákladoch súvisiacich s cenou prác, ktorú zamestnanci žalobcu vynaložili na opravu predmetu kúpy. Na základe doplneného dokazovania súd uznal právny nárok žalobcu za oprávnený a zaviazal žalovaného zaplatiť 260 400 Sk spolu s úrokom z omeškania a náhradu škody v sume 43 203,60 Sk žalobcovi. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie. Uviedol, že ho považuje za nesprávny, lebo súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Napriek tomu, že súd prvého stupňa doplnil dokazovanie výsluchmi a znaleckým dokazovaním, jeho nové rozhodnutie trpí zjavnou vadou – nepreskúmateľnosťou pre nedostatočnú zrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov ohľadom skutkového a právneho zdôvodnenia. Podľa odvolateľa sa súd v rozsudku nevysporiadal s otázkou, z akého dôvodu nebolo rozhodnuté o návrhu na pripustenie zmeny petitu – rozšírenie o povinnosť žalobcu vrátiť žalovanému prijatý tovar, resp. z akého dôvodu na túto navrhovanú zmenu petitu urobenú žalobcom neprihliadol. Súd po doplnenom dokazovaní mal za to, že zo záverov znaleckého posudku z odboru strojárstva vyplynula skutočnosť, že došlo k podstatnému porušeniu zmluvy a platnému odstúpeniu od zmluvy podľa § 436 ods. 1 písm. d/ Obch. zák. a že žalovaný nepreukázal, že by odstránil vady tovaru. Okrem tejto strohej skutkovej a právnej argumentácie sa súd nevysporiadal s ďalšími skutočnosťami, tvrdeniami žalovaného a otázkou splnenia zákonných podmienok odstúpenia od zmluvy. Rozsudok považuje za nezrozumiteľný. S týmito vadami je spojená aj ďalšia vada rozsudku, a to absencia právneho zdôvodnenia. Podľa § 441 ods. 2, účinky odstúpenia od zmluvy nevzniknú alebo zaniknú, ak kupujúci nemôže vrátiť tovar v stave, v akom ho dostal. Súd sa touto otázkou v odôvodnení rozsudku vôbec nezaoberal, a teda sa s ňou nevysporiadal. Treba pritom konštatovať, že žalobca rampy podľa zdokumentovaných výpovedí nevrátil v pôvodnom

stave, dokonca ich riadne neuskladnil, sú voľne uložené na mieste so zdemontovanými, skorodovanými súčasťami a okrem toho, zásahom súdneho znalca boli aj inak znehodnotené. Namíeta, že súd sa nevysporiadal ani s tvrdeniami, že žalobca si nároky z väd tovaru sám svojvoľne menil. Dokazovaním bolo preukázané, že sa žalobca domáhal opravy, že sa domáhal dodania náhradných súčiastok, že sám zasahoval do tovaru, sám ho opravoval a že bez súhlasu odvolateľa zmenil nárok na odstúpenie od zmluvy. Súd tiež nevezal do úvahy argumenty, že znalec síce vytýkal vady tovaru, ale neskúmal či boli opraviteľné alebo nie. Odvolateľ tvrdí, že išlo o vady odstrániteľné. Navrhuje, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd SR, ako súd odvolací, prejednal odvolanie žalovaného podľa § 212 ods. 1 OSP a napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP zrušil a podľa odseku 3 tohto ustanovenia, vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa domáhal, aby mu žalovaný vrátil zaplatenú cenu tovaru v sume 260 400 Sk spolu s 22 % úrokom z omeškania a nahradil vzniknutú škodu v sume 43 203,60 Sk. Uviedol, že so žalovaným uzavrel kúpnu zmluvu na dodávku 3 kusov sklopných mechanických rámp. Dodávka od momentu dodania trpela viacerými vadami, ktoré bránili ich použitiu. Vady reklamoval, ale napriek viacerým pokusom žalovaného vady odstrániť, vady sa opakovali a objavili sa ďalšie. Žalobca preto od zmluvy odstúpil listom zo dňa 14.4.1999. Prvostupňový súd pôvodne žalobu zamietol. Na odvolanie žalobcu odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie. Urobil tak z dôvodov, že v konaní nebolo vyjasnené, či zmluva bola porušená podstatným spôsobom. Uviedol, že z ust. § 345 ods. 2 Obch. zák. vyplýva, že na účely tohto zákona je porušenie zmluvy podstatné, ak strana porušujúca zmluvu vedela v čase uzavretia zmluvy alebo v tomto čase bolo rozumné predvídať s prihliadnutím na účel zmluvy, ktorý vyplynul z jej okolností, za ktorých bola zmluva uzavretá, že druhá strana nebude mať záujem na plnení povinnosti pri takom porušení zmluvy. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že porušenie zmluvy nie je podstatné.

Žalobca v konaní tvrdil, že zmluva bola porušená podstatným spôsobom, čo preukazoval dôkazmi založenými v spise. Žalovaný naopak tvrdil, že nešlo o podstatné porušenie zmluvy. Táto skutočnosť a jej posúdenie zostalo aj naďalej sporným. Samotná držba výrobkov ešte neznamená nemožnosť odstúpenia od zmluvy. Základom pre posúdenie oprávnenosti nároku žalobcu je otázka platného odstúpenia od zmluvy

a následne podľa výsledku potom posúdenie nárokov z toho vyplývajúcich. Pokiaľ sa týka konštatovania súdu, že tovar nebolo možné pre správanie žalobcu vrátiť žalovanému v riadnom stave, odvolací súd bol toho názoru, že v tomto smere nebolo vykonané dokazovanie. Súd prvého stupňa v novom konaní síce dokazovanie čiastočne doplnil, nerešpektoval však v celom rozsahu dôvody, pre ktoré bolo rozhodnutie zrušené. Súd prvého stupňa doplnil dokazovanie ohľadne zistenia zákonných podmienok pre odstúpenie od zmluvy. Podľa § 436 ods. 1 písm. d/ Obch. zák., ak je dodaním tovaru s vadami porušená zmluva podstatným spôsobom, môže kupujúci odstúpiť od zmluvy. Kedy je porušenie zmluvy podstatné upravuje ustanovenie § 345 ods. 2 Obch. zák.

Medzi účastníkmi nie je sporné, že žalobca prevzal tovar, ktorý bol vadný. Vady riadne reklamoval a svoje nároky z väd si uplatnil podľa § 436 ods. 1 Obch. zák., keď najprv žiadal odstránenie väd tovaru opravou. Z obsahu spisu sa zisťuje, že žalovaný vady odstraňoval, napriek tomu výrobok vykazoval aj naďalej rôzne vady. Žalobca preto od zmluvy odstúpil. Nároky z väd tovaru si môže kupujúci uplatniť spôsobom upraveným v § 436 ods. 1 Obch. zák. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, voľba medzi nárokmi uvedenými v odseku 1 patrí kupujúcemu len vtedy, ak ju oznámi predávajúcemu vo včas zaslanom oznámení väd alebo bez zbytočného odkladu po tomto oznámení. Uplatnený nárok nemôže kupujúci meniť bez súhlasu predávajúceho. Ak sa však ukáže, že vady tovaru sú neopraviteľné alebo že s ich opravou by boli spojené neprimerané náklady, môže kupujúci požadovať dodanie náhradného tovaru, ak o to predávajúceho požiada bez zbytočného odkladu po tom, čo mu predávajúci oznámil túto skutočnosť. Ak predávajúci neodstráni vady tovaru v primeranej dodatočnej lehote alebo ak oznámi pred jej uplynutím, že vady neodstráni, môže kupujúci odstúpiť od zmluvy, alebo požadovať primeranú zľavu. Prvostupňový súd bez toho, aby zistený skutkový stav v doplnenom dokazovaní aj právne, v zmysle citovaného ustanovenia, odôvodnil uspokojil sa s konštatovaním, že zmluva bola porušená podstatným spôsobom a žalobcovi vzniklo právo na odstúpenie od zmluvy. Odvolací súd vytýka tiež prvostupňovému súdu, že nerešpektoval jeho predchádzajúce rozhodnutie, v ktorom poukazoval na to, že v súvislosti so stavom tovaru, ktorý sa mal vrátiť nebolo vykonané žiadne dokazovanie.

Tomuto problému nevenoval súd pozornosť ani neskôr, hoci žalobca svoj petit v písomnom podaní z 29.12.1999 upravil tak, aby aj žalobcovi bola uložená povinnosť

po splnení povinností uložených žalovanému, vrátiť všetky plnenia, ktoré od neho na základe kúpnej zmluvy prijal. V spornom prípade pri splnení zákonných podmienok odstúpenia od zmluvy ide o synalagmatický vzťah, pri ktorom sú účastníci povinní si vydať vzájomné plnenie. Podľa § 441 ods. 2 Obch. zák., účinky odstúpenia od zmluvy nevzniknú alebo zaniknú, ak kupujúci nemôže vrátiť tovar v stave, v akom ho dostal. Kedy to neplatí upravuje ustanovenie § 441 ods. 3 a 4 Obch. zák. V tomto smere je ešte potrebné dokazovanie doplniť a na jeho základe vec aj právne vyhodnotiť a odôvodniť. Rozhodnutie prvostupňového súdu bolo predčasné. Odvolací súd preto odvolaniu žalovaného vyhovel.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 5. februára 2008

JUDr. Margita F r i d o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: